

Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1348/2000 z 29 maja 2000 r. w sprawie doręczania dokumentów sądowych i pozasądowych w sprawach cywilnych lub handlowych w Państwach Członkowskich

COM (2005) 305 końcowy — 2005/0126(COD)

(2006/C 88/02)

Dnia 1 września 2005 r. Rada, działając na podstawie art. 95 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, postanowiła zasięgnąć opinii Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie wspomnianej powyżej.

Sekcja ds. Jednolitego Rynku, Produkcji i Konsumpcji, której powierzono przygotowanie prac Komitetu w tej sprawie, przyjęła swoją opinię dnia 23 stycznia 2006 r. Sprawozdawcą była María Candelas SÁNCHEZ MIGUEL.

Na 424. sesji plenarnej w dniach 14 — 15 lutego 2006 r. (posiedzenie z dnia 14 lutego 2006 r.) Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny przyjął 134 głosami, przy 2 głosach wstrzymujących się, następującą opinię:

1. Podsumowanie

1.1 EKES z zadowoleniem przyjmuje treść zaproponowanej przez Komisję zmiany, która zapewnia większą przejrzystość i ułatwia stosowanie tego rozporządzenia, tak istotnego dla urzeczywistnienia przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości w UE. Jednakże niektóre z nowych ustępów wprowadzają pewien stopień zamieszania co do interpretacji treści, zwłaszcza zaś art. 8 ust. 3, który dopuszcza wyjątek — dotyczący ustalania terminów w sytuacji, gdy odbiorca odmówi przyjęcia dokumentu z powodu nieznamościami języka, w którym dokument ten został sporządzony — w celu ochrony praw wnioskodawcy zgodnie z prawem Państwa Członkowskiego.

1.2 W końcowej części art. 14, odnoszącej się do potwierdzenia odbioru lub „równorzędnego” potwierdzenia, należałoby sprecyzować pozostałe systemy potwierdzania doręczenia dokumentów pocztą.

1.3 Należy wyjaśnić obie te kwestie oraz, przede wszystkim, sprawdzić różne wersje językowe, które bardzo często są rozbieżne. Problem ten można jeszcze rozwiązać przed publikacją rozporządzenia, biorąc pod uwagę, że jego wdrażanie przeprowadzane będzie w każdym Państwie Członkowskim zgodnie z jego własną wersją językową.

1.4 EKES wyraża zaniepokojenie faktem, że Komisja nie przeprowadziła oceny sytuacji dotyczącej wdrożenia rozporządzenia w nowych Państwach Członkowskich, pomimo tego, że dostosowała jego załączniki do tej nowej sytuacji.

1.5 W każdym razie EKES pragnie podkreślić, że procedura przyjęta w reformie jest odpowiednia, gdyż bierze pod uwagę wszystkie zainteresowane strony oraz wykorzystuje jeden z instrumentów stworzonych w tym celu: Europejską Sieć Sądowniczą w sprawach cywilnych i handlowych, co pozwala uwzględnić problemy stwierdzone w okresie stosowania obu procedur.

2. Wprowadzenie

2.1 Komisja przedstawiła omawiany wniosek dotyczący rozporządzenia zgodnie z postanowieniami art. 24

rozporządzenia (WE) 1348/2000⁽¹⁾, który przewiduje, że Komisja ma podjąć się dostosowania zawartości przepisów do zmian systemu doręczania dokumentów, po tym jak przeprowadzony zostanie przegląd stosowania rozporządzenia w ustanowionym przedziale czasowym, czyli do 1 czerwca 2004 roku. Jednakże proponowana modyfikacja jest czymś więcej niż tylko prostą zmianą formalną; wpisuje się ona w podjęty przez UE proces upraszczania ustawodawstwa oraz bierze pod uwagę bogate ustawodawstwo zaproponowane w tym właśnie okresie w odpowiedzi na rezolucję ze szczytu Rady Europejskiej w Tampere, która zakłada rozwój obszaru wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, gwarantującego swobodny przepływ osób w granicach UE.

2.2 Rozporządzenie to ma istotne znaczenie dla odpowiedniego funkcjonowania rynku wewnętrznego. Operacje i umowy transgraniczne, a przede wszystkim nowe systemy zawierania umów, które wykorzystują najnowsze technologie, wymagają normy ustanawiającej procedurę doręczania dokumentów sądowych i pozasądowych z jednego państwa do drugiego. Należy przypomnieć, że EKES przedstawił już swoją opinię⁽²⁾, w której apeluje, aby instrumentem prawnym regulującym tę procedurę było rozporządzenie, a nie dyrektywa, jako że ustalonym celem jest zapewnienie całkowitej harmonizacji.

3. Treść reformy

3.1 W ramy procesu upraszczania, podjętego w projekcie reformy, wpisują się zmiany służące wzmocnieniu pewności prawnej wnioskodawcy i odbiorcy, ponieważ celem tego procesu jest ustalenie podstawowej zasady podtrzymującej poczucie zaufania do rynku wewnętrznego.

3.2 Po pierwsze, ustanawia się jasne przepisy wyznaczania terminów (art. 7 ust. 2), zastępując wcześniejsze uregulowania — doręczenie nastąpić ma nie później niż w ciągu miesiąca od wpłynięcia dokumentu. Jedynie w stosunkach pomiędzy władzami administracyjnymi Państw Członkowskich w każdym wypadku zastosowanie będą miały przepisy krajowe (art. 9 ust. 1 i ust. 2).

⁽¹⁾ Dz.U. L 160 z 30.06.2000 r.

⁽²⁾ Dz.U. C 368 z 20.12.1999 r. (punkt 3.2).

3.3 We wniosku precyzuje się kwestię odmowy przyjęcia dokumentu przez odbiorcę z powodu nieznamości języka, w którym został on sporządzony, oraz przewiduje się możliwość przygotowania tłumaczenia dokumentu na język znany odbiorcy; w takim przypadku data doręczenia tłumaczenia stanowić będzie początek naliczania wyznaczonego terminu (art. 8 ust. 1). Jednakże w nowym ustępie 3 ustanawia się wyjątek dla przypadków, gdy zgodnie z prawem Państwa Członkowskiego dokument należy doręczyć w określonym terminie celem ochrony praw wnioskodawcy; należy wówczas przyjąć datę doręczenia pierwotnego dokumentu.

3.4 Istotna jest także zmiana dotycząca kosztów doręczenia (art. 11 ust. 2). Każde Państwo Członkowskie ustali z wyprzedzeniem opłatę w stałej wysokości.

3.5 Co się tyczy doręczania dokumentów za pośrednictwem usług pocztowych (art. 14), to każde państwo może domagać się potwierdzenia odbioru lub „równorzędnego” potwierdzenia, nie wykluczając możliwości, by wszelkie osoby mające interes prawny w postępowaniu sądowym mogły dokonywać doręczeń dokumentów sądowych przez funkcjonariuszy publicznych, urzędników lub inne kompetentne osoby w przyjmującym Państwie Członkowskim (art. 15).

4. Komentarze do projektu zmian

4.1 EKES uważa za pozytywne wszelkie zmiany legislacyjne, które są w zgodzie z zasadą upraszczania⁽³⁾ i jednocześnie gwarantują pewność prawną w danym obszarze. Podkreśla w tym względzie, że Komisja spełniła wymóg opracowania sprawozdania przewidziany w samym rozporządzeniu (art. 24), oraz że podczas posiedzeń *Europejskiej Sieci Sądowniczej w sprawach cywilnych i handlowych*⁽⁴⁾, przeanalizowano i przedyskutowano zebrane doświadczenia w dziedzinie zastosowania rozporządzenia. Zgromadziwszy informacje i odpowiednie wyniki analiz, Komisja przyjęła sprawozdanie⁽⁵⁾, które posłużyło za podstawę omawianego tu wniosku.

4.2 W tym kontekście należy stwierdzić, że uwspólnotowanie przepisów regulujących ustalanie terminów doręczania dokumentów stanowi olbrzymi krok w kierunku pożądanego upraszczania, zwłaszcza że wcześniej istniały obok siebie różnorodne przepisy krajowe, co wydłużało procedury. Jednocześnie strony uzyskały możliwość zapoznania się z

procedurami bez konieczności dopytywania się o obowiązujące w każdym Państwie Członkowskim przepisy. Jednakże w stosunkach między państwami nadal obowiązywać będzie prawo krajowe, zgodnie z postanowieniami zmienionego art. 9, bez naruszania interesów osób zainteresowanych.

4.3 Nowe brzmienie art. 8⁽⁶⁾ — dotyczącego odmowy odbioru dokumentu przez odbiorcę z powodu nieznamości języka, w którym został sporządzony, oraz zobowiązania do przetłumaczenia dokumentu — wydaje się być w większym stopniu zgodne z zasadą ochrony interesów osób zainteresowanych niż dotychczasowe brzmienie, przede wszystkim dlatego, że nie skraca ustanowionych terminów, a jedynie przesuwając początek ich naliczania na datę doręczenia tłumaczenia. Jednakże w tym kontekście stosowanie przez Państwa Członkowskie art. 8 ust. 3 w jego nowym brzmieniu stanowi poważny problem, ponieważ tworzy ono wyjątek polegający na zachowaniu sposobów naliczania terminów ustalonych w przepisach krajowych, co może postawić odbiorcę dokumentu w sytuacji niemożności obrony swoich praw.

4.4 EKES uważa także za właściwe włączenie do treści rozporządzenia postanowienia o opłacie w stałej wysokości ustalonej z wyprzedzeniem przez każde Państwo Członkowskie, gdyż w wielu przypadkach niejasność co do kosztów prowadzi do braku zaufania między stronami. Rozwiązanie to zwiększyłoby przejrzystość całej procedury.

4.5 Podobnie jak w innej opinii EKES-u⁽⁷⁾, Komitet uważa za konieczne rozważenie kwestii wykorzystania w procedurze doręczania dokumentów sądowych i pozasądowych w sprawach cywilnych lub handlowych innowacji technicznych i nowych środków przekazu akceptowanych przez jednostki przyjmujące i przekazujące, na przykład poczty elektronicznej czy internetu, pod warunkiem zagwarantowania stronom pewności prawnej.

4.6 Należałoby także rozważyć kwestię treści formularzy zawartych w załącznikach, które kierowane są do sądów Państw Członkowskich, czyli do jednostek przekazujących i przyjmujących. EKES uważa, że należy także uwzględnić interesy jednostki przyjmującej i odbiorcy poprzez uproszczenie ich sformułowań i uczynienie ich zrozumiałymi dla stron postępowania sądowego i pozasądowego.

Bruksela, 14 lutego 2006 r.

Przewodnicząca

Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego

Anne-Marie SIGMUND

⁽³⁾ Dz.U. C 24 z 31.01.2006 r.

⁽⁴⁾ Europejska Sieć Sądownicza w sprawach cywilnych i handlowych, Dz. U. C 139 z 11.05.2001 r.

⁽⁵⁾ Sprawozdanie ze stosowania rozporządzenia (CE) nr 1348/2000. 1 października 2004 r. – COM(2004) 603 końcowy.

⁽⁶⁾ Nowe brzmienie art. 8 dotyczącego odmowy przyjęcia dokumentu, jeżeli został on sporządzony w innym języku niż język urzędowy przyjmującego Państwa Członkowskiego, jest zgodne z orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości UE; patrz niedawne orzeczenie C-443/03 z 8 kwietnia 2005 r.

⁽⁷⁾ Dz.U. C 368 z 20.12.1999 r.